

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Diff. I. An Scientia media sit necessaria ad operationem sub conditione
futuram.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

volitionibus Divinis, non erit jam necesse supponere alias volitiones & decreta, in quibus nolentur, ne detur processus in infinitum: per talem autem sciendi actum, non detur libertas ad oppositum, cum illa notitia actus, sit suppositione posterior præ ipsa volitione conditionata, sicut nec in aliis materiis præscientia destruit libertatem.

Noto 2. Falsum esse universaliter, quod propositiones conditionatæ, sint posteriores absolutis: nam in primis possibilitas, & essentialitas rerum, est primum quid, & tamen propositiones æternæ veritatis, possibilitatem importantes, per multos, habent sensum non nisi conditionatum. Sed quidquid sit de hac propositione, quia ab absolutis datur subsistendi consequentia ad conditionatam, hoc ipso conditionata sunt priora: immo cum absolute non facta fuerit conversio Tyrionum, falsa fuisset illa propositio: Si in Tyro & Sidone &c. si illius veritas præsupponit veritatem absolutam. Cæterum in ordine ad nos ordinem priores sunt notitiæ absolutæ præ conditionatis: quia nostræ notitiæ incipiunt ab experientia sensuum, experientia autem sensuum, generat notitias absolutas. Et sic quando prima facta est experientia, quod affrictu trahatur à luccino palea, generata est scientia absoluta per luccinum trahi paleas, quam subsequuta est notitia conditionata, de eodem attritu.

Noto 3. Licet aliquæ scientiæ sint priores decreto, non tamen omnes, adeoque nec erit prior scientia visionis rebus, vel scientia conditionata, quæ prioritas licet non sit realis, sufficit ad rationem.

Noto 4. Connotatum ratione cuius illa volitio, debet dici futura conditionatæ, ex communi sententia, debet delumi ex creata aliqua futuritione, quæ haberetur, in alia rerum serie: qui autem per æquivalentiam salvaret libertatem Dei, diceret æquivalere essentiam Divinam actui creato, quo vellent aliqui sub conditione: ita tamen, ut volitiones illæ ab aliis volitionibus nihil dicant plus in recto: cum omnes in recto dicant Deitatem, respectu omnium eandem, poteritque ulterius bene secundum rationem dici una volitio posterior alia, & denominari futura, non realiter, sed ex modo concipiendi: omnem futuritionem referendo in connotatum extrinsecum.

Noto 5. Quod decreta suæ voluntatis conditionata noscere possit Deus, & ut futura ratione, & ut præsentia in præsentialitate conditionata, quam haberent pro aliâ rerum serie: quod possit utroque hoc modo illa noscere ex infra dictis constabit. Quamvis autem sit prior volitio præscientiæ, non sequetur, quod rationem futuræ respectu scientiæ habere non possit: quia de facto objectum absolute futurum, est prius scientiæ visionis, & tamen est futurum: nihilominus futura conditionata respectu conditio-

nata scientiæ non habent rationem futuri, ex vi alicujus dependentiæ: non enim illæ volitiones à notitia, sed notitia à volitionibus pendet per modum termini, sed illæ volitiones habebunt rationem futuri, ex conditione objecti: quia scilicet sunt volitiones, quas esset habiturus Deus, in alia rerum serie.

Auctoritates quæ in contra citantur, non plus volunt, quam quod si Diabolus præcivisset suum lapsum, & quod simul tunc illum voluisset, quod inquam, eo ipso peccaret tunc, quando illum præciebat.

DICES ex Haunoldo lib. 1. num. 319. Huiusmodi scientia conditionata præjudicaret libertati Divinæ: esset & non esset impedibilis à Deo. Ergo repugnat: Antecedens probatur. Omnis scientia Dei existens independentem ab omni decreto præcedit decretum existens, ut directiva, seu consultiva ad decretum Dei, & essentialiter ac virtualiter præsupponitur à decreto subsequente, sed hac ratione jam præjudicaret illa scientia conditionata libertati ipsius decreti, & esset ac non esset impedibilis à Deo. Ergo

RESPONDETUR. Si libertati creatæ non repugnat, quod noscat Deus antecedenter ad statum absolutum, quid esset sub conditione voluntas actura, multo minus non repugnabit libertati Divinæ, ut id noscat circa suos actus. Et sicut ex eo, quia formari possunt duæ Contradictoriæ de actibus voluntatis creatæ sub conditione futuris, inferitur alterutram debere esse veram: ita quia similes Contradictoriæ possunt formari de actibus Divinæ voluntatis conditionatis, etiam illi nosci poterunt, & salva Dei libertate, & sine ulla contradictione. In forma autem posito ultimo loco syllogismo nego Minorem.

QUÆSTIO III.

De variis Scientiæ mediæ concernentibus.

DISCUTIENDA hæc sunt aliqua, quæ sibi particulariter proposuit Perez de hac scientia.

DIFFICULTAS I.

An Scientia mediæ sit necessaria ad operationem sub conditione futuram?

AFFIRMAT Perez de Providentia d. 3. num. 9. Ad intelligendum titulum.

PRÆMITTIT I. Hæc tria esse distincta. Rem esse absolute futuram, Rem esse absolute futuram non actu, sed si ponatur conditio: & aliquid esse conditionatè futurum, si ponatur conditio. De primo non est dubium, quod sit distinctum: Posteriorum in hoc est distinctio, quia in ultimo illo futuro, status conditionatus, habet pro objecto alium statum conditionatum: in priori autem futuro, objectum est quid absolutum, licet sub conditione futurum. Exempla horum trium hæc sunt: primi, si Deus velit absolute prænitentiam

tentiam Judæ erit absolutè futura. Secundi, si velit pœnitentiam absolutè futuram, si ponatur conditio. Tertiū autem exemplum est, si Deus promississet Angelis sub conditione pœnitentiæ veniam peccatorum fuissent salvati, ubi & promissio Divina est conditionata, & sequens gloria, est conditionata.

PRÆMITTIT 2. Statum & existentiam conditionatam rei futuræ absolutè si ponatur conditio, esse duplicem: alia enim est existentia nonnisi conditione affecta, & status condicione illa affectus; & hæc est ipsa existentia absolutè futura, si ponatur conditio. Alius autem status conditionatus non tanquam condicione affectus, sed tanquam afficiens condicione, suum objectum. Prioris exemplum est, pœnitentia Judæ futura sub condicione vocationis, estque illic status conditionatus condicione affectus: Status vero conditionatus, condicione afficiens suum objectum est scientia media, seu status futuritionis conditionatæ, qui actu existit, etiam si non existat vocatio.

PRÆMITTIT 3. Alium esse statum conditionatum activè, alium passivè. Passivè est ille prior, activè, posterior: quia scientia media dat denominationem futuri sub condicione, estque extrinseca rei futuræ, potestque dici futuritio formalis; illa autem prior, est intrinseca, & potest dici objectiva.

Punctum Difficultatis

tis I.

Deciditur Difficultas.

DICENDUM est. *Scientiam non esse necessariam ad operationem sub condicione futuram, seu quod idem est, non esse formalem futuritionem conditionatam, ipsius futuri conditionati.*

PROBAT I. Pro illo priori antecedentiæ, antecedens futurum conditionatum, scientia media, illamque futuritionem in ratione futuritionis conditionatæ constituens, vel nescit jam futurum conditionatum, vel non nescit? Si non nescit, ergo non est scientia media; quid enim nosceret? & sicut non est scientia visionis, si non noscat actu existens, ita nec erit scientia conditionata, si non noscat futurum conditionatum; si nescit, ergo pro illo priori, pro quo nondum est futurum conditionatum jam est futurum conditionatum: quod ipsum ulterius sic proponitur. Pro illo priori, pro quo antecedit scientia media futurum conditionatum non est adhuc futurum conditionatum; Ergo pro quo priori antecedit scientia media futurum conditionatum, est jam futurum conditionatum; Ergo ulterius est antequam sit. Quod totum sic in argumentum compingitur. Pro quo priori est jam scientia media, pro illo priori est jam futurum conditionatum: non enim potest esse scientia sine objecto;

sed pro illo priori antequam sit futurum conditionatum jam est scientia media; Ergo pro illo priori antequam sit futurum conditionatum est jam futurum conditionatum.

NE QUE VALET, si ex præmissis dicatur: Non esse illud formaliter conditionatum ante scientiam conditionatam. Tum, quia si responsionis sensus sit, non nosci illud determinatè ante scientiam conditionatam id verum est; sed nego per hoc constitui illud formaliter conditionatum. Tum, quia eodem jure dicatur: Scientiam visionis, in ratione objecti existentis, formaliter constituere suum objectum. Tum, quia infra etiam videbimus, nullas denominationes scientiæ, tribuunt objectis, nisi secundo intentionales; Futuritio autem conditionata formalis, est denominatio primo intentionalis.

PROBATUR 2. Quia hæc doctrina multa involvit difficulta, ut quod objectum scientiæ mediæ sit scientia media: Est enim ejus objectum non tantum concretum ex objecto, & ex illa futuritione formalis; sed etiam futuritio formalis; ad eum modum, quo in Logica objectum non tantum sunt operationes rectæ, sed etiam rectitudo operationum; consequenter huius propositionis: Scientia media nescit futuritionem formalem conditionatam pœnitentiæ, esset iste sensus; Scientia media nescit scientiam mediam de pœnitentia. Rursus, si futuritio formalis est ipsa scientia media, possent bene dicere Israelitæ, quare non prævidisti scientiæ mediæ nostram conversionem; ut prævidisti Tyriorum, quam scientiam ponere non erat in nostra potestate? Nec posset illis replicare Deus, quia non posuisti operationem futuram sub condicione prævidendam: Dicerent enim: Hæc operatio constituitur formaliter scientiæ mediæ, quam nos non possumus ponere, quare tu illam non posuisti? Deinde agnoscit ille futuritionem objectivam, quæro quid illi desit, ne illa objectiva, dicatur omnino formalis futuritio? qualem futuritionem habent reliqua objecta, antecederet ad suam scientiam. Quæro rursus, Futuritio objectiva per quid constituitur? si constituitur scientiæ mediæ; non agnoscit aliam formalem, & aliam objectivam futuritionem, ut videtur illas agnoscere distinctas: Si autem futuritio objectiva non habetur à scientiæ mediæ. Ergo immerito supponit aliud constitutivum distinctum objectivæ futuritionis, & aliud futuritionis formalis. Et sicut per idem constituitur objectivè album futurum, & futuritio formalis albi, ita & in præsentia.

PROBATUR 3. Restituendo rationes, quas sibi opposuit Perez.

PRIMA RATIO est. Homines judicare solent de futuri veritate, nulla mentione factâ de scientia Divina, de eadem veritate & futuritione; Ergo futuritio non est scientia Dei.

RESPONDET Perez. Mentionem implicitam scientiæ Divinæ semper fieri non solum in iudicio

judicio circa futura, sed & in aliis: hujus ratione ut assignet, censet tam honestum quam verum esse bonum naturæ intellectualis; & quia turpiter modo semper est fugienda à qualibet voluntate, & amplectenda honestas; ita veritas semper est amplectenda à quolibet intellectu per assensum, & falsitas fugienda per dissensum: Hinc qui nescit veritatem ut veritatem, necessario nescit ut bonum cujuslibet intellectus: Et quia omnis intellectus affirmans aliquid, aut negans cognoscit veritatem, sit, quod cognoscat ut bonum, quod debet habere omnis intellectus; ergo veritatem cognoscit ut conformem fini, cujuslibet intellectus, & debito illi, quo intellectus debet dicere verum: at tale debitum est scientia divina; Deus autem nullum habet debitum, nisi regulam suæ sapientiæ.

CONTRA est, quia aliud est: An apprehendens verum ut verum, debeat illud apprehendere ut conforme, & appetibile intellectui cuiusque, & aliud: An apprehendens verum ut verum, debeat apprehendere ut constitutum in ratione veri, per scientiam divinam, vel cuiusque; alius intellectus; primum illud verum est, probaturque allato discursu, secundum est falsum, nec probatur; immò sicut in ratione veri, verum ut sic, non constituitur tanquam à forma constituyente se, hoc est, scientiā divinā, ita nec futurum conditionatum constituitur tanquam à forma, à scientia conditionata. Et sicut turpitudine non ideo est mala, quia est fugienda à quacunque voluntate etiam divina, sed datur prior ratio ob quam fugienda est; ita & in præsentia. Quod autem dicitur: debitum Dei esse ipsam Dei scientiam, id non convincit; nam licet debitum ex parte potentiae, & principii coactivi nullum est in Deo; est tamen ex parte objecti, & termini exigentia, quā petat ut à Deo, qui regulatur suā sapientia, non nisi sic, ut illud deponat objectum, noscatur.

SECUNDA RATIO est. Quia est communis Societatis sententia, Deum ideo præscire futura conditionata; quia sunt futura; & non è contra; quæ doctrina secundum principia Perez esset falsa.

RESPONDET. Futuritionem conditionatam ex modo concipiendi peculiari quadam ratione, esse priorem scientiā mediā.

CONTRA. Si ex modo concipiendi idem significet, quod fide sit illic prioritas, nihil valet communis Nostrorum doctrina: Nam ex fide non potest salvari libertas; si autem ly ex modo concipiendi importet prioritatem non realis antecessoris, sed rationis ratiocinatæ; hanc admittimus; sed simul quærimus, cur ita antecedens prioritas, non habeat omnia requisita, ad futuritionem formalem?

ADDIT ulterius Perez. Existere ab æterno voluntatem liberam S. Petri, seu hypothesein in qua involvitur hæc voluntas, existere inquam,

non physice & in se, sed intentionaliter in mente divina; sicut enim antequam Deus liberè velit mundum, existit bonitas mundi in intellectu divino, præsens, ratione scientiæ simplicis intelligentiæ; ita & in præsentia, suo modo, &c. Et sicut bonitate mundi non movetur Deus nisi secundario; ita & in præsentia non erit nisi futuritio secundaria in objecto. Itaque pro priori antecedenti scientiam mediā, existit in divino intellectu per scientiam simplicis intelligentiæ libera voluntas Petri, cum omnibus prærequisitis ad agendum poenitentiam, vel non agendum; pro posteriori autem cum futuritione poenitentiae, vel negatione futuritionis; jam autem divinus intellectus quasi physice à seipso determinatur; intentionaliter verò ab ipsa hypothese, & libere arbitrio S. Petri, incluso in ea hypothese; dicitur verò tunc liberum arbitrium S. Petri eligere intentionaliter per ipsam futuritionem, seu scientiam mediā; quia ratione illius manet futura conditionata electio S. Petri.

ADDITUM hoc Perez.

NON SATISFACIT. Quia id quod dicit de voluntate S. Petri id nostrum intentum evincit: Quæro enim; Indifferentia voluntatis cognita à scientia simplicis intelligentiæ, per quid determinatur in posteriori signo ad unam partem? Si per aliud à scientia mediā; ergo ab illa non habetur futuritio formalis conditionata; si autem determinatur à scientia mediā; ergo ad punctum difficultatis non respondet, quia ostendi debet, quid sit præter scientiam mediā, à quo indifferentia illa determinetur? Ut salvetur illud commune Nostrorum principium in hac materia, quod non ideo futurum conditionatum liberum sit futurum; quia prævidetur, sed è converso. Deinde concedimus elicitivè determinari divinum intellectum ad hanc potius partem noscendam per scientiam conditionatam, sed quærimus per quid objectivè determinetur, cum sit indifferens ad utramque partem? Denique tandem videtur sentire idem omnino Perez cum nostra communi, quod objectivè conditionato cognito à scientia conditionata adferat etiam determinationem extrinsecam cogniti; nam etiam communis sententia id concedit, concedit item futuritionem, ut futuritio est, esse actum cujusdam causæ attemperantis sibi intellectum divinum, ut videre est à num. 47. usque ad 53. Docet item futuritionem objectivam & intrinsecam esse existentiam operationis: unde esset tantum lis de voce, quod neget illam objectivam & intrinsecam futuritionem, esse futuritionem formalem.

Punctum Difficul-

tatis 2.

Solvuntur Objectiones.

I

Obje-

R. P.
H. MŁOD
ianowski
Tom. I. c. 2.
D. VI

OBJICIT 1. Perez. Operatio sub conditione futura, non potest esse sine formali futuritione sub conditione futura; ergo neque potest esse operatio sub conditione futura, sine scientiâ mediâ: quod ipsum probatur. Futuritio formalis conditionata, est aliquid ab æterno existens in se, sed nihil ab æterno existens in se potest esse futuritio præter scientiam mediam. Major probatur, quia denominatio futuri existit ab æterno, non minus quàm denominatio possibilis; ergo sicut possibilitas non erat possibilis tantum, dum erat res possibilis, sed actu erat existens; ita futuritio non est futura dum res est futura, sed præsens; alioqui idem esset Antichristum esse futurum, & futuritionem Antichristi esse futuram; existet ergo futuritio quando existet Antichristus, quod est evidenter absurdum: Quia tunc non est futurus Antichristus. Minor autem probatur, quia omne existens in se ab æterno, est identificatum cum Deo; futuritio autem identificata cum Deo, non potest esse scientia media, si sit futuritio conditionata; quia ea futuritio includit connexionem Deo intrinsicam cum operatione ut futura; nihil autem est aliud scientia media, aut visionis, quàm essentia divina, ut includens aliquam connexionem ad futurum ut futurum conditionatè, vel absolutè.

RESPONDET: Retorq. in primis argumentum, quia in primis, ille admittit aliquam futuritionem in ipso objecto, & futuritionem intrinsicam, de hac quæro quomodo sit existens in se? Quomodo non identificata Deo? &c. Retorquetur item in materia de aliis scientiis, quomodo objectum simplicis intelligentiæ, quod est possibilitas, sit existens in se? item objectum scientiæ visionis, quæ etiam est ab æterno. Directè autem ad argumentum dici potest, quod illa futuritio sit aliquid existens ab æterno in se, non actu, sed fundamentaliter; ut in simili dictum est de propositionibus æternæ veritatis, quarum ab æterno objecta, non existunt actu, sed fundamentaliter. Dicit etiam potest, quod futuritio formalis conditionata sit aliquid ab æterno existens in se, non tamen pro æterno; existens quidem in se ab æterno; quia verum erat dicere pro certa differentia temporis, res ita se haberet, vel non haberet, si; sed non erat verum pro tota æternitate, & pro singulis ejus momentis, ut alibi explicatur.

OBJICIT 2. Futuritio includit aliquam præsentiam actualem rei futuræ, ut docet S. August. l. ii. Conf. c. 17. & 20. ubi etiam docet non tam esse tria tempora præsens, præteritum, & futurum; sed potius tria esse tempora præsentia, præsens de futuris, præsens de præsentibus, præsens de præteritis; & concludit hæc tria præsentia esse in anima, seu mente, in qua est futurorum spectatio, intuitio præsentium, & præteritorum memoria. Cum igitur ab æterno res

sint futuræ, esse futuras ab æterno, nihil est aliud quàm esse in mente divina secundum aliquam præsentiam, ita ut esse aliquid in mente Dei, & sciri actu, idem sit.

RESPONDETUR. Loqui S. Doctorem de futuritione prout repræsentata; non autem de futuritione prout terminante notitiam divinam, de qua hic quæritur.

OBJICIT 3. Idem. Futuritio conditionata operationis liberæ, est prima connexio, ratione cujus, Deus & quodvis aliud, habet connexionem cum re ut futura, id est, ut non existente in se; ergo est cognitio: Nam in se physicè non coexistit: Unde si non existeret in aliquo sui, quomodo terminaret illas relationes? Non potest autem existere in aliquo sui, & determinatè, quàm in cognitione; quia sola cognitio est, quæ potest tribuere hanc existentiam diminutam iisdem.

RESPONSUM jam est, existentiam illam secundum esse repræsentatum, haberi à notitia divina, sed non secundum esse terminans, & intrinsicum. Quod si quæras, quod sit subiectum denominationis, & terminativum relationum transcendentalium? Ad hoc dici potest, quod sit ipsa præsentia conditionata in certa differentia temporis existens conditionatè, quæ præsentia non habetur in antecedentibus differentiis temporis, sed sola futuritio. Sicut condistinguiamus in aliis materiis ordinem intentionis, & executionis, dicimusque finem v.g. esse priorem mediis ordine intentionis, non ordine executionis, rivulusque indicat fontem; ita & in præsentia, futuritio ordine executionis est prior præsentia conditionatè habendâ, sed ordine quasi intentionis, fontalitatè, prius est semper præsens, idque probat supra cit. Augustini dictum.

Citat in oppositum Auct. S. Thom. ex 1. de verit. c. 5. ad 16. ex 1. p. q. 16. a. 17. ad 3. Sed illic hoc solum vult S. Thom. quod esse rerum nullum haberi possit actu, nisi præcontineatur in Deo, tanquam in causa efficiente. Quando autem S. Thom. dicit res esse veras; quia denominantur veræ à veritate intellectus, loquitur de veritate in enuntiando, non verò de veritate objectiva.

DIFFICULTAS II.

An scientia conditionata tribuat infallibilitatem Objecto?

Dubitari non potest quod secundariò, & à posteriori desumatur infallibilitas objecti à scientia conditionata; Verum enim à posteriori est, futurum aliquid certò & infallibiliter, si illud noscat scientia, cæteroqui certa & infallibilis, ipsa infallibilitate scientiæ adferente etiam titulum infallibilitatis. Erit ergo difficultas; An ea scientia, infallibiliter primò?

DICEN-